

Jaarverslag

2018

Jaarverslag 2018

Het Genootschap Onze Taal is dé vereniging voor taalliefhebbers. Met het bekende maandblad *Onze Taal*, de Taaladviesdienst, digitale nieuwsbrieven en sociale media bereikt het genootschap elke maand tienduizenden taalliefhebbers en taaladviesvragers. Hoogtepunten in 2018 waren het Groot Dictee der Nederlandse Taal en de publicatie van twee taalkalenders – een voor kinderen en een voor volwassenen – en een bundel met de beste taalkronkels van de afgelopen jaren. In het najaar vond een beperkte reorganisatie plaats, waarbij de formatie met 2 fte inkromp.

Contributies en donaties

Het lidmaatschapsjaar 2018 werd afgesloten met 24.822 leden; een vermindering van 5,8% ten opzichte van 31 december van het jaar ervoor, toen Onze Taal 26.357 leden had. Van de 24.822 leden hadden er eind 2018 620 een digitaal abonnement. De leden betaalden gemiddeld € 42,- voor hun lidmaatschap. Veel leden maken daarnaast jaarlijks een extra bedrag over als donatie. Doordat de leden van Onze Taal in toenemende mate gebruikmaken van automatische incasso, dalen deze incidentele donaties gestaag. In 2018 ontving Onze Taal mede dankzij een nalatenschap € 54.646 aan incidentele donaties.

Tijdschrift *Onze Taal*

De jaargang 2018 bestond uit tien nummers met in totaal 360 pagina's. Twee daarvan waren themanummers: een over de taal van kleding en een over de taal van december. Verder is er in 2018 in het blad aandacht besteed aan onder meer: technologie waarmee ernstig verlamde mensen toch kunnen communiceren, de taal van schrijver Ilja Leonard Pfeijffer, de gevoelswaarde van de woorden *zwart* en *wit*, stemmen herkennen in misdaadonderzoek, taalcreativiteit in strips, apps tegen spreekangst, online hulp bij helder schrijven, Nederlandse versies van het nummer 'Summertime', talige e-mail-etiquette, de *hen/hun*-regel en meertaligheid op internet. En er waren interviews met Boekenweekgeschenkauteur Griet Op de Beeck, de cabaretiers Mike Boddé en Yentl en De Boer, sport-schrijver Michel van Egmond en de twitterende rechter Joyce Lie. Met artikelen over de taal van politicus Thierry Baudet, over het 'Land van taal' in culturele hoofdstad Leeuwarden en over nepnieuws sloot de redactie aan bij de actualiteit.

Nieuw was het jaarthema dat in vrijwel elk nummer belicht werd: de opmars van het Engels in het hoger onderwijs. Ook de vormgeving van het tijdschrift is vernieuwd. Bureau Manifesta tekende voor de nieuwe opmaak waarin een 'zuinige' letter zorgt voor meer ruimte voor beeld, zonder dat dat ten koste gaat van de omvang van de artikelen.

Bij de (bureau)redactie waren in 2018 vier vaste medewerkers werkzaam met een gemiddelde aanstelling van 32 uur per week. Zij worden al sinds jaar en dag ondersteund door hoogleraren Jaap de Jong en Peter-Arno Coppen die als extern redacteur bij Onze Taal betrokken zijn.

Taaladvies

In 2018 werden door de Taaladviesdienst van Onze Taal 8000 eerstelijns taalvragen beantwoord. Ongeveer 15% daarvan (1160 vragen) werd voor de Taalunie beantwoord in het kader van het project Taaladvies.net (zie ook verderop). De meeste vragen kwamen binnen via de Taaladvieslijn en Twitter, respectievelijk 26% en 31%. De resterende 28% bestond uit vragen die per e-mail, Whatsapp en Facebook binnenkwamen. Daarnaast schreef de Taaladviesdienst nieuwe en herziene adviezen voor www.taaladvies.net en werden er 1423 woorden toegevoegd aan www.spellingsite.nu. Natuurlijk ging de meeste aandacht uit naar het aanvullen en herzien van de taaladviezen op www.onzetaal.nl, waar ruim 2500 adviezen te vinden zijn.

In 2018 ontving de Taaladviesdienst netto € 182.882 voor werk dat voor derden werd verricht (in 2017: € 179.110). Hierin heeft de meerjarige opdracht voor de Taalunie het grootste aandeel (ca. € 60.000). De overige inkomsten zijn afkomstig van correctiewerk, trainingen en de telefonische adviesdienst.

De Taaladviesdienst verzorgt ook bijdragen aan educatieve publicaties: een rubriek in het blad *Meertaal*, en een Ruggespraak-rubriek voor een uitgave van Malmberg.

In 2018 vonden gesprekken plaats over een te vormen taaladviesconsortium waarin de Taalunie, de Dienst Taaladvies van de Vlaamse overheid, het Instituut voor de Nederlandse Taal én het Genootschap Onze Taal voor langere tijd samenwerken in een taaladviesloket voor Nederland en Vlaanderen. De samenwerking zal in 2019 zijn beslag krijgen.

In 2018 werd voor het 32ste jaar de concept-Troonrede gecorrigeerd en van commentaar voorzien.

Bij de Taaladviesdienst waren eind 2018 vijf taaladviseurs werkzaam, met een gemiddelde aanstelling van 32 uur per week.

Taalnieuws

Op verschillende manieren verspreidt Onze Taal taalnieuws, zowel onder de eigen leden als onder een brede achterban van taalliefhebbers. De e-mailnieuwsbrieven *Taalpost* en *Woordpost* werden in juli 2018 samengevoegd. Het aantal vaste lezers steeg in de loop van het jaar van 60.000 naar ruim 80.000. Zij ontvangen tweemaal per week deze gratis nieuwsbrief met taalnieuws en taaltips, die wordt samengesteld door Marc van Oostendorp en Erik Dams in samenwerking met de Taaladviesdienst van Onze Taal. Dams en Van Oostendorp verzorgen maandelijks bovendien een editie van de jongerenversie *TLPST* in samenwerking met uitgever Noordhoff in Groningen.

Het populaire twitterkanaal van Onze Taal bleef in 2018 groeien: van 71.000 naar 73.000 volgers. Ook op Facebook groeide het aantal volgers licht, van 62.000 naar 62.500. Terwijl Twitter een geliefd kanaal is voor taaladvies, is Facebook vaak een bron voor nieuwe artikelen. De rubriek #onzetaal in het tijdschrift komt tot stand mede dankzij de volgers van Onze Taal op de sociale media. Het voor Onze Taal nieuwe medium Instagram groeide in 2018 van 500 naar 6000 volgers.

In 2018 werkte Onze Taal regelmatig mee aan radio- en tv-programma's, zoals *De Taalstaat* en de *S.P.E.L.-show*, en kreeg Onze Taal bovendien vaak aandacht in kranten en tijdschriften. *Het Belang van Limburg* besprak bijvoorbeeld vrijwel elk nummer van *Onze Taal*. Bijna iedere maand waren er artikelen uit het tijdschrift die de publiciteit haalden. Zo waren Stella Bergsma (ongewenste woorden), Ton den Boon (de taal van de dood) en Berthold van Maris (de gevoelswaarde van zwart en wit) te gast in het goed beluisterde VRT-radioprogramma *Nieuwe Feiten* naar aanleiding van hun artikelen in *Onze Taal*. *De Standaard* besteedde aandacht aan het onderzoekje van Onze Taal waaruit bleek dat 'fijne feestdagen' de populairste eindejaarswens is. Dat Kees van Kootens personage dr. E.I. Kipping weer actief was in de kolommen van *Onze Taal*, leidde zelfs tot een persbericht

van het ANP. Ook wisten de media ons te vinden voor duiding bij actuele kwesties of achtergrondartikelen. Zo reageerden medewerkers van het genootschap op berichten dat er steeds meer spelfouten gemaakt worden in de sociale media (*De Telegraaf*), op de stelling dat emoticons ook op papier gebruikt kunnen worden (*EenVandaag*) en een enkele maal lichtten ze bepaalde taalkwesties toe die rezen bij luisteraars van *Bureau Kijk in de Vegte* en die van Jan Publiek (*Radio 1 Journaal*).

Voor het vijfde jaar bemande de Taaladviesdienst het wekelijkse Taalloket in *De Taalstaat* van Frits Spits op NPO Radio 1. Dit programma bereikt 300.000 luisteraars. *De Taalstaat* organiseerde wederom samen met Onze Taal de verkiezing van de beste leraar Nederlands en de verkiezing van de ‘Taalstaatmeester’. Ook werkte Onze Taal mee aan het eerste Groot Dictee der Nederlandse Taal op de radio dat op 15 december live werd uitgezonden in *De Taalstaat*. Tot slot was *De Taalstaat* de plek waar het Woord van het jaar 2018 bekend werd gemaakt: *laadpaalklever*.

Onzetaal.nl

De website van Onze Taal trok in 2018 6,3 miljoen bezoekers. Zij raadpleegden ruim 15 miljoen informatiepagina's. In 2018 was de vraag wanneer je *hun* en wanneer je *hen* gebruikt wederom de meest opgezochte taalkwestie. Het taaladvies over dit onderwerp werd maar liefst 191.594 keer geraadpleegd. Ook populair was het advies over *gebeurd/gebeurt*; het werd in 2018 122.986 keer opgezocht.

Webwinkel en uitgeverij

In 2018 werd de [webwinkel](#) van Onze Taal omgevormd van een brede taal-boekenwinkel tot een plek waar kopers vooral de uitgaven van Onze Taal zelf vinden. De reden daarvoor is dat de kosten van inkoop en verzending niet werden gedekt door de inkomsten uit verkoop. De taalkalenders verschenen dit jaar in eigen beheer. Ook de bundel *Een topjaar voor eikels*, met een grote verzameling taalkronkels uit de media, werd door Onze Taal zelf uitgegeven.

Top-5 van meestbestelde producten in de webwinkel

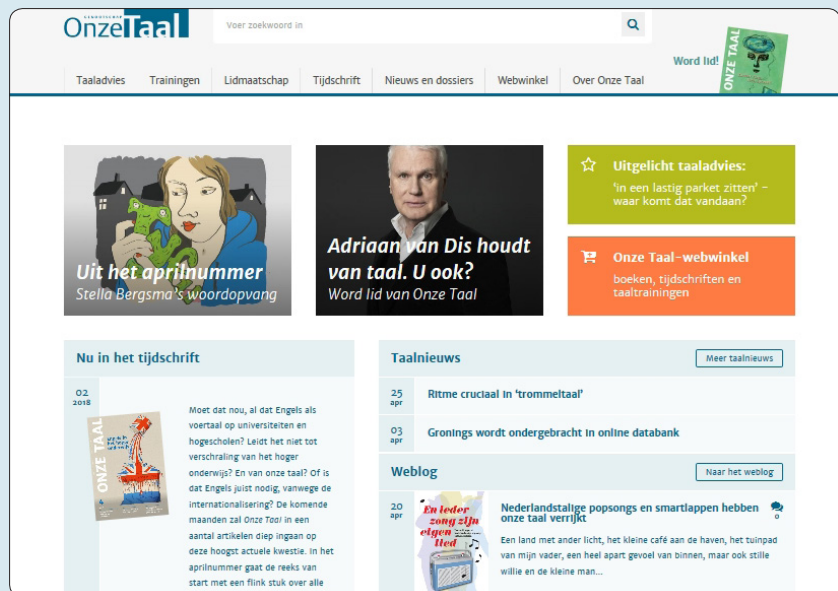
- Lidmaatschap of cadeau-abonnement Onze Taal
- Taalkalender 2019 en Kindertaalkalender 2019
- *Een topjaar voor eikels* – de grappigste taalkronkels uit de media
- *Grammatica* – 150 begrippen verklaard en toegelicht
- *Leestekens* – richtlijnen en tips voor interpunctie

Marketing

De marketing van Onze Taal is gericht op het werven en behouden van leden, het verkopen van publicaties en trainingen, en het werven van opdrachten. In 2018 is volop ingezet op online marketingacties, waarbij websitebezoekers gerichte advertenties te zien kregen, zowel voor lidmaatschap als voor de taaltrainingen.

Er zijn in 2018 diverse acties geweest om nieuwe leden te werven, zowel via evenementen, flyers, advertenties als online mailings én een radio-campagne. Via de webwinkel hebben zich 2352 nieuwe leden en (proef) abonnees aangemeld. De leden ontvingen naast het tijdschrift elke maand een ledennieuwsbrief en uitnodigingen voor de Algemene Ledenvergadering en talenfestival DRONGO.

Ledenadministratie

2018 stond in het teken van de implementatie van het nieuwe administratiesysteem waarin de financiële en ledenadministratie gekoppeld zijn. De ingebruikname bleek, vooral door de complexe lidmaatschapsstructuur, meer zorg te vragen. In juni 2018 zijn 235 leden uitgeschreven omdat zij ondanks drie herinneringen hun contributie niet voldaan hadden. Doordat Onze Taal vanaf juli 2018 een opzegtermijn van twee maanden hanteert, en leden tussentijds hun lidmaatschap kunnen opzeggen, is de verwachting dat zulke grote aantallen wanbetalers niet meer zullen voorkomen.

Financiële positie 2018

Voor het genootschap bestond in 2018 69% van de inkomsten uit contributies van de leden. Andere belangrijke inkomsten werden gegenereerd door de Taaladviesdienst (12%), de webwinkel (9%) en donaties van leden (4%). De overige 6% was voornamelijk afkomstig uit advertentieverkoop en subsidies van de stichting Vrienden van Onze Taal. In 2018 werd de contributie met € 2,- verhoogd naar € 42,-.

Op verschillende onderdelen van de begroting kreeg Onze Taal te maken met tegenvallers. In plaats van het geraamde overschot van € 17.000 eindigde het genootschap met een negatief saldo van € 35.000. Dit bedrag komt ten laste van de continuïteitsreserve van het Genootschap Onze Taal. Het inzicht dat het afnemende ledental (nog) niet kan worden gecompenseerd met nieuwe inkomsten, deed het bestuur besluiten om in het najaar van 2018 een beperkte reorganisatie door te voeren. Hierbij verviel de functie van marketingmedewerker, en werd een vacature op de bureauredactie niet ingevuld. Eerder in het jaar was een tijdelijke secretariaatsfunctie al geschrapt. Door herverdeling van taken kromp de formatieruimte voor zowel taaladvies als de redactie. De nieuwe bezetting is meer in lijn met de structurele inkomsten van het genootschap.

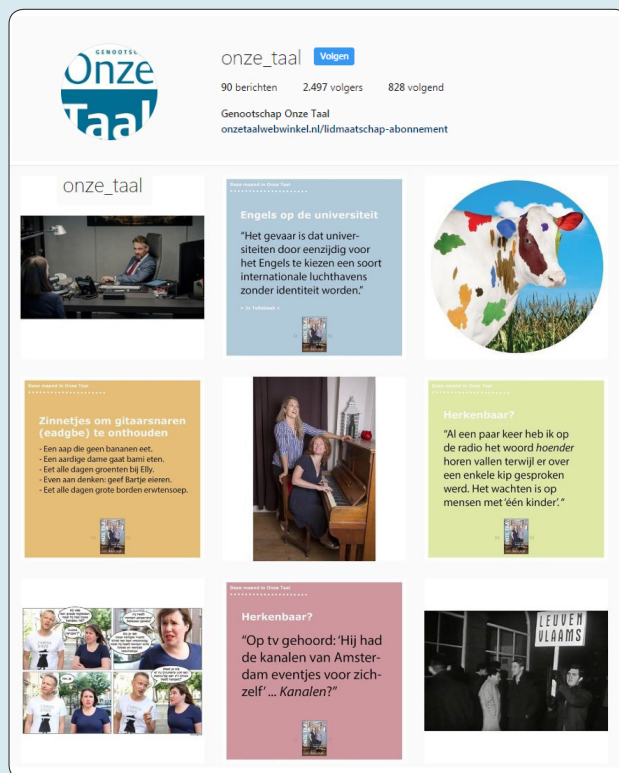
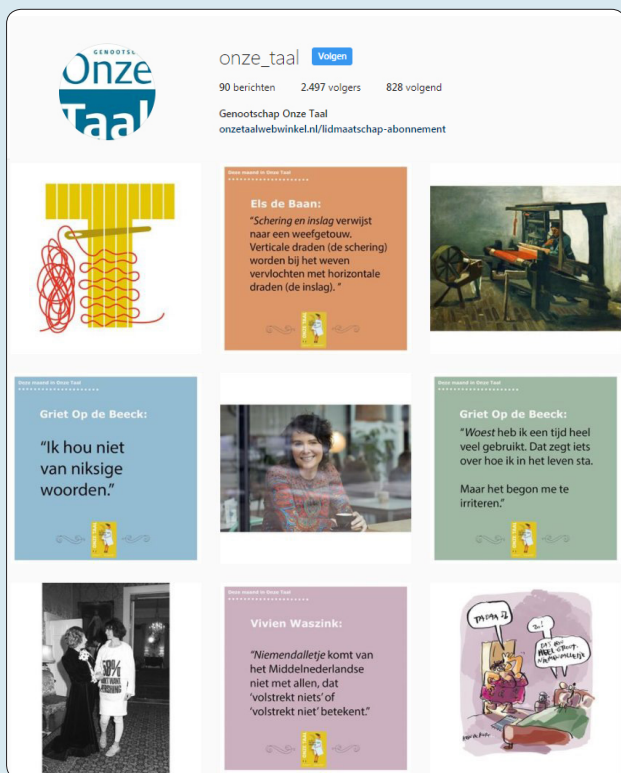

Begroting 2019

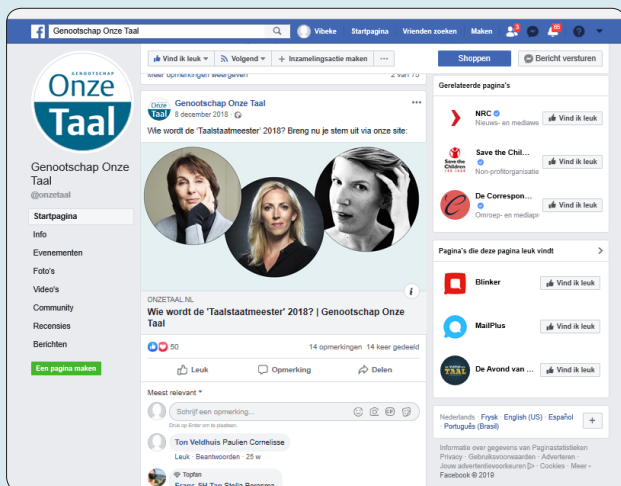
De begroting voor 2019 werd door het bestuur goedgekeurd in december 2018. Een contributieverhoging van € 2,- moet de kostenstijgingen en het afnemende ledental gedeeltelijk compenseren. De hierboven beschreven reorganisatie zorgt met ingang van 2019 voor lagere vaste lasten, doordat de eenmalige kosten ervan al in 2018 zijn verrekend. In 2019 wordt bovendien een nieuwe kantoorruimte in gebruik genomen, waardoor de huisvestingskosten dalen, en Onze Taal binnen afzienbare tijd uit de rode cijfers moet kunnen raken.

Plannen 2019

- In mei verhuist Onze Taal naar een nieuw kantoor
- In augustus verschijnen de Kindertaalkalender en de Taalkalender
- In oktober vindt het Onze Taal-congres plaats
- In november werkt Onze Taal weer mee aan het Groot Dictee der Nederlandse Taal
- In het tijdschrift wordt het hele jaar aandacht besteed aan het schoolvak Nederlands
- De Taaladviesdienst wordt in nauwe samenwerking met de Taalunie en de Dienst Taaladvies van de Vlaamse overheid omgevormd tot taalloket voor Nederland
- De Taaladviesdienst werkt in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Taalunie mee aan de campagne Direct Duidelijk

Bestuur

In 2018 vonden geen bestuurswisselingen plaats. Het bestuur bestond eind 2018 uit drs. L. Verstegen (voorzitter), prof. dr. C.J.M. (Carel) Jansen (vicevoorzitter), drs. M.A. (Margot) Scheltema (penningmeester), prof. dr. F. (Frits) van Oostrom (secretaris) en lic. P. (Peter) Vandermeersch. Het algemeen bestuur vergaderde in 2018 vier keer: in april, september, november en december.

Bureau

Bij het bureau van het genootschap waren eind 2018 dertien medewerkers in dienst (gemiddeld 32 uur per week), in totaal een formatieruimte van 10 fulltime arbeidsplaatsen (fte). In 2018 maakte Onze Taal gebruik van een freelance adviseur en twee freelance taaltrainers. Gedurende een semester was Emma Kemp (masterstudent UvA) stagiaire bij Onze Taal. Vier externe medewerkers waren betrokken bij de redactie van *Onze Taal*, *Taalpost* en *TLPST* en zo'n vijftien freelance schrijvers en illustratoren leverden regelmatig bijdragen aan het tijdschrift.

Den Haag, mei 2019
het bestuur van Onze Taal

Verkorte jaarrekening 2018 van Genootschap Onze Taal

Balans per 31 december 2018

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	24.984	33.915
Vlottende activa	-	-
Vorraden	38.768	38.380
Vorderingen	81.037	102.463
Liquide middelen	634.852	633.683
	779.641	808.441
 PASSIVA		
Bestemd vermogen	567.150	602.309
Kortlopende schulden		
Crediteuren	17.633	13.603
Overige schulden	370	62.306
Overige belastingen	29.801	130.223
Overlopende passiva	164.687	
	212.491	206.132
	779.641	808.441

Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
BATEN			
Contributies	1.012.467	990.000	961.844
Taaladviesdienst	182.882	172.000	179.110
Webwinkel	133.056	132.000	186.745
Congres	-	-	73.911
Diverse baten	86.149	116.000	64.854
Som der geworven baten	1.414.554	1.410.000	1.466.464
Giften	54.646	50.000	86.891
Som der baten	1.469.200	1.460.000	1.553.355
LASTEN			
Tijdschrift	305.963	260.000	305.113
Taaladviesdienst	17.765	15.000	17.050
Webwinkel	86.660	80.000	161.618
Overige lasten	18.833	48.000	54.082
	429.221	403.000	537.863
Beheerslasten			
Personeelslasten	817.796	835.000	958.539
Afschrijvingen	18.599	21.000	14.438
Huisvestingslasten	96.046	75.000	61.903
Algemene lasten	118.276	79.000	87.116
Marketing en werving	24.421	30.000	19.200
	1.075.138	1.040.000	1.141.196
Som der lasten	1.504.359	1.443.000	1.679.059
Saldo	(35.159)	17.000	(125.704)
Bestemming van het saldo			
Contiuiteitsreserve	(35.159)	17.000	(125.704)